

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 1Tos/59/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5318010007
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 07. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Polka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5318010007.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Polku a sudcov JUDr. Adriany Gallovej a JUDr. Vladimíra Kuráka, na neverejnom zasadnutí konanom 10. júla 2018 prejednal sťažnosť podanú prokurátorom proti uzneseniu Okresného súdu Čadca, č.k. 2Nt/1/2018-304 zo dňa 27.2.2018 a takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. z r u š u j e uznesenie Okresného súdu Čadca, sp.zn. 2Nt/1/2018 zo dňa 27.2.2018.

Podľa § 73 ods. 1 Tr. zák. súd u k l a d á X. O., nar. XX.XX.XXXX ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou.

odôvodnenie:

Okresný súd Čadca uznesením, č.k. 2Nt/1/2018-304 z 27.2.2018, podľa § 299 ods. 1 Tr. por. s použitím § 73 ods. 1 Tr. zák. X. O. uložil ambulantné ochranné psychiatrické liečenie.

Zo zápisnice o verejnom zasadnutí z 27.2.2018 (č.l. 300-303 spisu) vyplýva, že po vyhlásení uznesenia, jeho odôvodnení a po poučení o opravných prostriedkoch obvinený (D. O.) uviedol, že sa vzdáva práva podať sťažnosť aj za osoby oprávnené podať sťažnosť v jeho prospech. Obhajkyňa uviedla, že sa vzdáva sťažnosti a prokurátorka podala sťažnosť proti uzneseniu.

Dňa 11.4.2018 súdu prvého stupňa bolo doručené odôvodnenie sťažnosti prokurátorky, v ktorom po konštatovaní základných faktov trestnej veci D. O., v čiastočnom parafrázovaní odôvodnenia sťažnosťou napadnutého uznesenia uviedla nasledovné konkrétne sťažnostné argumenty:

„V danom prípade nie je možné súhlasiť s tým, že obv. X. O. súd uložil miesto ústavného liečenia len ambulantné ochranné psychiatrické liečenie, nakoľko neboli k tomu splnené podmienky a dôvody.

Jednoznačne možno skonštatovať, že znalkyňa MUDr. Dagmar Štrocholcová ako v znaleckom posudku tak aj na verejnom zasadnutí vyjadrila k tomu, že pobyt obvineného X. O. na slobode je nebezpečný z hľadiska ovládanosti paranoidných myšlienok, je jeho pobyt na slobode nebezpečný a nemožno vylúčiť riziko nepredvídateľného konania.

Na základe vyššie uvedeného môžem teda konštatovať, že u obvineného X. O. je nutné nariadiť ústavné ochranné psychiatrické liečenie a poukazujem na tú skutočnosť, že uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ, OKP Čadca pod ČVS:ORP-97/1-VYS-CA-2018 zo dňa 01.03.2018 bolo podľa § 199 odsek 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie a súčasne bolo vznesené obvinenie podľa § 206 odsek 1 Trestného poriadku X. O., nar. XX.XX.XXXX, pre zločin vydierania podľa § 189 odsek 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že dňa 28.02.2018 okolo 15.07 h. z neznámeho telefónneho čísla a z neznámeho miesta zavolať na telefónne číslo XXXXXXXXXXXX patriace E. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L.. XXX, ktorá sa práve nachádzala v mieste trvalého bydliska, pričom poškodená tohto počas telefonátu poznala po hlase a v telefonáte ju vydieral slovami „Ty kurva, ešte raz

zdvihneš ten telefón tak ťa zabijem“ a následne toho istého dňa a čase okolo 15.15 h. jej opäť zavola z neznámeho telefónneho čísla a vydieral ju slovami „Ty kurva, ešte raz zdvihneš ten telefón tak vpálím do teba guľku“ a položil, pričom opätovne viackrát na jej telefón z neznámeho telefónneho čísla prezváňal bez zodvihnutia.

Uznesením sudkyne pre prípravné konanie Okresného súdu Čadca pod sp.zn. 2Tp/20/2018 zo dňa 02.03.2018 bol obvinený X. O., nar. XX.XX.XXXX, vzatý do väzby podľa § 87 odsek 2 Trestného poriadku z dôvodov § 71 odsek 1 písm. c) Trestného poriadku.

Uznesením Krajského súdu v Žiline pod sp.zn. 1Tpo/21/2018 zo dňa 19. marca 2018 podľa § 193 odsek 1 písm. c) Trestného poriadku bola zamietnutá sťažnosť obvineného X. O. a jeho matky X.O. ako nie dôvodné.

Znova poukazujem na tú skutočnosť, že obvinený X. O. trpí Paranoidnou psychózou. V čase skutku nebol schopný správne vnímať prežité skutočnosti. Jeho reprodukcia je ovplyvnená paranoidmi, bludmi v myslení, nie je schopný správne vnímať prežité skutočnosti a okolnosti. Jeho rozpoznávacie a ovládacie schopnosti boli v čase spáchania skutku v dôsledku vážnej duševnej poruchy vymiznuté, nechápe účel a zmysel trestného konania a jeho pobyt na slobode je nebezpečný pre spoločnosť a preto je potrebné z hľadiska jeho osoby ako aj ochrany ďalších osôb uložiť mu psychiatrické ochranné ústavné liečenie, nakoľko ako je vyššie uvedené, opätovne sa dopustil ďalšej trestnej činnosti voči totožnej poškodenej. Navrhujem preto, aby Krajský súd v Žiline zrušil uznesenie Okresného súdu Čadca pod sp.zn. 2Nt/1/2018 zo dňa 27.2.2018 s tým, aby bolo vo veci opätovne konané a aby bolo obvinenému X. O. uložené ochranné psychiatrické liečenie“.

Súdny spis neobsahuje vyjadrenie X. O. ani jeho obhajkyne k dôvodom sťažnosti prokurátorky.

Podľa § 192 ods. 1 Tr. por. pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Krajský súd, ako nadriadený orgán, v súlade s ustanovením § 192 ods. 1 Tr. por., v ktorom je vyjadrený obmedzený revízny princíp, po tom, ako nezamietol sťažnosť z dôvodov § 193 ods. 1 písm. a) alebo b), na základe sťažnosti preskúmal napadnuté výroky uznesenia, a to zo všetkých hľadísk, bez ohľadu na to, či tieto hľadiská sú alebo nie sú v sťažnosti uvedené, a jednak správnosť postupu konania, ktoré napadnutým výrokom predchádzalo, a to z hľadiska všetkých chýb, ktoré mohli spôsobiť nesprávnosť napadnutých výrokov uznesenia. Pri plnení revízneho princípu preveril z právnej stránky, či v celom konaní, v priebehu ktorého sa vytvárali podklady pre napadnuté uznesenie, nedošlo k porušeniu Trestného zákona, Trestného poriadku alebo iných mimotrestných právnych predpisov, ktoré sú súčasťou právneho poriadku, lebo právo nemôže byť založené na neprávne.

Sťažnosť proti uzneseniu súdu prvého stupňa je prípustnou v súlade s ustanovením § 299 ods. 3 Tr. por., § 185 ods. 1, ods. 2 Tr. por., bola podaná oprávnenou osobou v zmysle § 186 ods. 1 Tr. por., v lehote stanovenej § 187 ods. 1 Tr. por.

Krajský súd po vyhodnotení všetkých relevantných skutočností dospel k záveru, že sťažnosť prokurátorky je dôvodná a zároveň ustálil, že má dostatok vecných a právnych dôvodov, aby sám meritórne rozhodol.

V záujme zákonného a spravodlivého rozhodnutia krajský súd primárne preskúmal konanie, ktoré predchádzalo napadnutému uzneseniu súdu prvého stupňa.

Konanie o uložení ochranného liečenia (vrátane zmeny formy ochranného opatrenia) v zmysle Trestného zákona a podľa Trestného poriadku voči osobe, ktorej procesné postavenie obvineného zaniklo v dôsledku zastavenia trestného stíhania pre nepríčetnosť, nerieši otázku viny za trestný čin, ale otázku spáchania činu ináč trestného.

Keďže v ňom nejde o obvineného a vinu za trestný čin, ale sa týka rozhodovania o občianskom práve, lebo možné uloženie ochranného liečenia predstavuje zásah do práva na súkromie, nie sú naň aplikovateľné práva podľa čl. 50 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ale práva týkajúce sa spravodlivého súdneho konania

(napr. podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd).

Uloženie ochranného liečenia je z hľadiska práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ústavne akceptovateľné vtedy, ak k nemu dôjde na základe spravodlivého súdneho konania rešpektujúceho zároveň základné náležitosti pre jeho uloženie podľa Trestného zákona.

Nemožno pri tomto konaní opomenúť článok 12 ods. 1 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, podľa ktorého tieto osoby majú kdekolvek právo na uznanie svojej osoby ako subjektu práva.

Krajský súd vykonal analýzu vyšetrovacieho spisu OR PZ v Čadci, OO PZ Čadca, ČVS:ORP-472/00-CA-2017, pričom zistil, že po vznesení obvinenia X. O. pre prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. b), písm. c) Tr. zák. bolo vykonané primerané dokazovanie v rámci prípravného konania, pričom opatrením z 1.6.2017 D. O. bol ustanovený obhajca (uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané a doručené D. O. 3.5.2017) a od 5.6.2017 na podklade plnej moci obhajovala až do skončenia prípravného konania D. O. zvolená obhajkyňa. Prokurátorka Okresnej prokuratúry Čadca uznesením č: Pv 318/17/5502-33 z 28.11.2017 zastavila trestné stíhanie obvineného X. O. podľa § 215 ods. 1 písm. e) Tr. por., ktorý bol trestne stíhaný pre trestný čin - prečin nebezpečné prenasledovanie podľa § 360 ods. 1 písm. b), písm. c) Tr. zák., lebo obvinený nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný. Uznesenie prokurátorky nadobudlo právoplatnosť 28.12.2017.

Z odôvodnenia uznesenia prokurátorky nie je zistiteľné akým spôsobom sa prokurátorka vysporiadala s dôkaznou situáciou, ktorá vyplynula z procesne relevantných dôkazov zabezpečených v prípravnom konaní z toho pohľadu, či skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie D. O., sa stal a vykazuje všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu. V rozhodnutí prokurátorky absentuje aj špecifikácia hmotnoprávneho ustanovenia, aplikáciou ktorého bolo zastavené trestné stíhanie obvineného D. O..

Krajský súd na podklade vlastného prieskumu predloženého vyšetrovacieho spisu zistil z procesne relevantných dôkazov zabezpečených v prípravnom konaní, že skutok, pre ktorý bolo D. O. vznesené obvinenie sa stal a vykazuje všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu. S poukazom na závery znaleckého posudku vypracovaného znalcom z odboru zdravotníctva a farmácia, odvetvie psychiatria za účelom vyšetrenia duševného stavu obvineného, bolo v predmetnej trestnej veci v súlade so zákonom potrebné aplikovať ustanovenie § 23 Tr. zák. a trestné konanie obvineného D. O. zastaviť podľa § 215 ods. 1 písm. e) Tr. por.

Krajský súd teda zistil, že k riešeniu právne významnej otázky, či X. O. je „páchateľom činu ináč trestného“, bolo v prípravnom konaní vykonané relevantné dokazovanie a pozitívny záver súdu o tom, že X. O. je „páchateľom činu ináč trestného“ je výsledkom vyhodnotenia procesne účinných dôkazov, ktoré boli zabezpečené v prípravnom konaní pred rozhodnutím prokurátorky o zastavení trestného stíhania.

Krajský súd uzatvára, že konanie, ktoré predchádzalo napadnutému uzneseniu okresného súdu a ktoré predstavuje zásah do súkromného života X. O. bolo ako celok spravodlivé.

Samotnému napadnutému rozhodnutiu súdu prvého stupňa z pohľadu aplikácie hmotnoprávnej normy relevantnej pre uloženie ochranného opatrenia, nemožno vytknúť žiadnu chybu, či nedostatok, pričom podľa názoru krajského súdu súd prvého stupňa pochybil pri ustaľovaní formy ochranného opatrenia - psychiatrického liečenia.

Argumenty sťažovateľky uvedené v sťažnosti si krajský súd v plnom rozsahu osvojuje, pretože majú oporu primárne v znaleckom posudku znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria MUDr. Dagmar Štrocholcovej (č.l. 160-196 súdneho spisu) a z výpovede znalkyne na verejnom zasadnutí konanom 27.2.2018 (č.l. 300-303 súdneho spisu). Zo záverov znalca jednoznačne vyplýva, že pobyt D. O. na slobode je aktuálne nebezpečný pre spoločnosť, nakoľko má narušený kontakt s realitou, jeho správanie je pri neliečení duševnej poruchy chorobne motivované a môže byť nepredvídateľné. Vyjadrenie znalkyne na verejnom zasadnutí: „nevyklúčujem možnosť ambulantnej liečby, ale obvinený by musel spolupracovať so psychiatrom a môže to byť skombinované aj so psychologickou intervenciou“ považuje krajský súd skôr za hypotetickú úvahu znalkyne, pretože táto v rámci svojej výpovede na

verejnom zasadnutí opakovane zdôrazňovala, že pre D. O. má význam ústavná psychiatrická liečba a nemôže vylúčiť, v prípade ambulantnej liečby, ak by liečba neplnila svoj účel, riziko nepredvídateľného konania. Znalkyňa na verejnom zasadnutí dostatočne vysvetlila aj rozdiely v liečbe pri ambulantnej, resp. ústavnej forme psychiatrického liečenia.

Pri hľadaní spravodlivého riešenia veci krajský súd uprednostnil záver znalkyne, podľa ktorého má pre D. O. význam práve ústavná psychiatrická liečba, pretože pri ukladaní ochranného opatrenia treba na jednej strane prihliadať na záujem spoločnosti smerujúci k odstráneniu podmienok prípadnej recidívy konania páchatel'a vzhľadom k tomu, že podľa znalkyne je pobyt D. O. na slobode nebezpečný, ale zároveň je potrebné prihliadať i na záujem samotnej dotknutej osoby z hľadiska liečby jeho choroby, keď podľa samotného znalca má pre dotknutú osobu význam ústavná forma psychiatrickej liečby.

Na podklade uvedených zistení a úvah krajského súdu potom rozhodol krajský súd tak, že procesným postupom podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. zrušil sťažnosťou prokurátorky napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa a sám aplikáciou príslušnej hmotnoprávnej normy (§ 73 ods. 1 Tr. zák.) uložil X. O. ochranné opatrenie - psychiatrické liečenie ústavnou formou.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.